

Mes parents
© Editions Gallimard, 1986

Els meus pares
1a edició: febrer del 2014
© de la traducció i del postfaci: David Ilig
© d'aquesta edició: Club Editor 1984, S. L.
Carrer Coves d'en Cimany, 2 – 08032 Barcelona
club@clubeditor.cat

ISBN: 978-84-7329-182-8
Dipòsit legal: B. 2594-2014

Disseny gràfic: Àngel Uzkiano
Impress a Romanyà Valls

Tots els drets reservats.
Prohibida tota forma de còpia.

Hervé Guibert

Els meus pares

Traduït del francès per
David Ilig

CLUB EDITOR
BARCELONA

A ningú

Dijous 21 de juliol de 1983, mentre sóc a l'illa d'Elba i la seva germana Suzanne s'està a la casa de camp que posseeix a Gisors, la meva tia-àvia Louise, que té setanta-sis anys, es troba malament a l'autobús 49 en direcció a la Gare du Nord, on ha de comprar el bitllet per a un viatge. Creu que es mor. Baixa de l'autobús. L'angúnia li passa una mica. Tanmateix, decideix arribar-se a l'estació, agafa el metro, potser és el moviment de l'autobús just després de dinar que l'ha marejada. Però aquest sentiment de mort mai no havia estat tan precís, tan intens. Es congria al seu esperit una determinació tota nova, una convicció. En tornar, s'atura al replà del segon pis i fa girar la clau que hi ha sempre per fora a la porta del pis de la Suzanne. És buit, els finestrons estan tancats, en aquella penombra fa menys calor, es torna a tocar el front, certament massa humit. Sap que ha d'acomplir ràpidament la seva missió si no vol que l'anorreïn els escrúpols o un penediment incipient. Aquesta dona religiosa es comporta com una brètola. Arrenca un darrere

l'altre els calaixos de l'escriptori de la Suzanne, escantona els delicats plec de papers, els repassa nerviosament tot rebregant-los, aparta els que li semblen equívocs, s'enrabia de no trobar els que l'obsedeixen, descobreix per atzar els dietaris dels viatges de la Suzanne en els quals no tarda a saltar-li a la vista una obscenitat, els envia a la pila dels condemnats i corre feta una fúria cap a l'armari monumental de la cambra, sembla que espolsi els vestits; arrabassant-ne un de massa vell, un pany de seda se li desfà a les mans mentre les espatlles es queden enganxades al penjador, i a la fi és al calaixet del fons, del qual sabia que existia però mai no havia gosat violar-ne el secret, que troba aquells papers, immundícies que han d'acabar amb les immundícies; no es preocupa de saber-ne el contingut exacte, el record de les seves remors ja és prou vergonyós, els apila damunt dels dietaris de viatge i puja al tercer pis per cremar-ho tot a la cuina. Està cansada, per primera vegada se li barregen el sentiment de culpa i el del deure acomplert.

Quan telefono des de l'illa d'Elba a la Suzanne, que ja ha tornat de Gisors, per saber com està, noto el trasbals a la seva veu: m'explica l'actuació de la Louise, en qui sempre ha confiat. En tornar la interrogo. M'adono que no vol dir-me de quins pa-

pers es tracta. Hi insisteixo. I ella em pregunta: “¿Estimes la teva mare?”. Jo no responc, és clar. “Llavors no ho has de saber —diu—, la teva pobra mare està tan malalta, no puc fer-li una cosa així.” Li dic que la imaginació sempre és més terrible que la realitat. “Doncs imagina’t que la teva mare és el dimoni, un vampir, un súcube”, em respon.

El 8 de setembre vaig a celebrar el seu aniversari amb la Suzanne, que ha tornat a Gisors. Al jardí, asseguda a la butaca de vímet, després de dinar, ella que no és cristiana parla de pecat, de punició, de càstig, d’expiació. Torna a sortir la ignomínia comesa per la meva mare, que ella continua sense voler-me confessar. Li dic que m’agrada la infàmia. Em respon: “Llavors seràs tu qui escriurà el llibre sobre la infàmia que jo no he pogut escriure”. Li pregunto si va ser amb algun dels seus gossos que va pecar la meva mare, li pregunto el nom de les víctimes que va provocar el seu gest i em diu, amb un fàstic immens, que no va provocar cap víctima sinó que va ser, simplement, brut. Em diu que m’ho explicarà quan jo torni de Mèxic...

A vint-i-nou anys, l’edat que tinc ara que emprenc aquesta narració, el meu pare viu a Niça, té una consulta de veterinari, dos cavalls, un Ford verd, un

veler, s'ha promès amb una noieta burgesa. El seu oncle Raoul confia a la persona que m'ho explica trenta-cinc anys més tard que es disposa a comprar-se un frac per anar al casament. Uns mesos més tard, el meu pare ha fugit de Niça precipitadament; torna a ser a París, sense ni un parell de mitjons per canviar-se, torna a viure a l'esquena de la seva mare, funcionària de la Seguretat Social, i repren els estudis de medecina.

Al mateix temps, la meva mare, que fa estudis d'òptica, està enamoriscada del capellà de Courladon, roba diners a la seva tia per dur-los-hi, demana a la seva germana Gisèle i a la seva cosina Micheline que l'acompanyin amb bicicleta fins a la rectoria; les dues còmplices es queden a l'aguait mentre la meva mare intercanvia els pocs bitllets que ha aconseguit pispar per les abraçades del mossèn.

La meva mare confessa a la tia que l'ha recollida de petita, orfeneta vestida de dol després que el pare s'ofegués al canal dins del cotxe, que està embarassada del capellà. La meva tia-àvia Suzanne, que viu l'incident com una gran vergonya, no gosa explicar-ho al seu marit i es confia, en canvi, a una amiga violinista, la Suzanne, tia del meu pare. Les dues Suzanne es posen d'acord ràpidament per tornar a presentar l'un a l'altre els dos joves, que ja

s'havien conegut adolescents, quan el meu pare tenia quinze anys i la meva mare vuit.

Un mes després, s'organitza una reunió al despatx de l'oncle i la tia de la meva mare, que són farmacèutics. La tia Suzanne del meu pare també hi és. La meva mare anuncia al seu oncle que està embarassada d'aquell jove, en Serge. Alhora, el meu pare exigeix la quantitat de catorze milions: vol tornar a fer de veterinari i vol comprar una clínica de l'avinguda Mozart. L'oncle escridassa el que podria ser el seu gendre (sempre ha considerat la meva mare com una filla): “Vostè és un poca-vergonya, un estafador, ifora! No el necessitem per educar la criatura de la Jeannine...”. La meva mare esclata en sanglots i arrossega el meu pare, disposat efectivament a fugir, fins al pis de dalt de la casa i li suplica que es quedi: “Tindràs els diners, t'ho juro”. “¿Com t'ho faràs?”, pregunta el meu pare. “Els faré xantatge —replica la meva mare—, tenen amagat un or aconseguit de forma il·lícita; o ens el donen, o jels denunciarem!” La meva mare i el meu pare es casen el 28 d'abril de 1951, cinc mesos abans de néixer la meva germana Dominique.

Quan torno de Mèxic, la Suzanne m'ho amolla tot: la història d'amor de la meva mare amb el capellà, l'embaràs, l'estratagema de les dues amigues que

casen la neboda i el nebot abans que es retrobin, el xantatge per aconseguir els diners, l'amenaça de la denúncia. Em diu que el meu pare és un gàngster, un aventurer, i que per aquesta raó va haver de fugir de Niça com un bandarra després d'intentar el mateix xantatge, de fer-li un bombo a una noia de bona família per extorquir-li diners. Però l'estratègia no va funcionar i vet aquí per què el meu pare es va trobar desposseït dels seus béns. De manera que jo hauria de tenir un germanastre a Niça, com de vegades ha insinuat discretament el meu pare en alguna conversa. I a més la meva germana no és la meva germana sinó la meva germanastra, la filla del capellà. Els meus pares es van casar sense estimar-se. I aquí la Suzanne hi afegeix encara: "Perquè tu ets jueu, ja ho saps que sou jueus". Caic dels núvols: el meu pare sempre ha procurat marcar distàncies amb els jueus, amb sornegueria. La Suzanne rebla: "Sou jueus, i per cert que el teu pare va haver de fugir dels alemanys perquè duia el cognom de la seva mare, Neethofer, que és un cognom jueu; el seu pare, Lucien Guibert, no el va reconèixer i ell no va poder adoptar aquest cognom que no era el seu fins molt més tard; Guibert no és el teu veritable cognom; i una altra prova que sou jueus, et va fer circumcidat". En aquest moment em veig obligat a inclinar-me mentalment cap a la

meva verga per constatar que el meu gland està més que cobert pel prepuci. La Louise hi afegeix com si fos un detall: “Me’n recordo, que et van circumcidar; quan eres petit, un dia que vaig venir a casa vostra em vas dir que tenies pupa i m’ho vas voler ensenyar...”. Hi ha alguna cosa que no lliga en aquesta història.

Els meus pares es traslladen a ca la tia paterna, Suzanne Logeart, que viu sola al seu pis del número 68 del carrer Michel-Ange d’ençà de la mort al sanatori del seu marit Raoul. El meu pare manlleva diners a un bon amic de la seva altra tia Geneviève: en Boby, que viu a Antananarivo, on fa d’administrador d’una plantació de cacau. Aquest home s’adona que es torna cec, s’asseu a la platja vora el mar i es dispara una bala a la temple amb una carabina; la Suzanne em diu que el meu pare es fregava les mans de no haver de reembossar el préstec. Amb els diners, compra material de radiologia i ocupa la cuina de la seva tia, el seu despatx i una part de la sala d’estar per improvisar una consulta veterinària, i posa una placa al carrer. La meva mare fa de secretària i d’assistent; es posa una bata blanca per aguantar les potes dels gossos i desferlos el morrió. Els clients són més aviats rars, de vegades prestigiosos (Brigitte Bardot, el príncep

Iusúpov, que va assassinar en Rasputin: de petit, els noms d'aquests clients del meu pare em ressonen fabulosament a les orelles), molts no paguen les factures. Un fantasma terrible, que primer intenta guardar en secret, comença a habitar el meu pare: la por de ser contaminat pels raigs X de l'instrument radiològic. Cada mes va a Villejuif per fer-se anàlisis de sang i revisar-se els pulmons. Per molt que es posi guants i vigili que els braços no passin davant dels raigs, bé ha de mantenir l'animal contra la placa. Quan l'obsessió arriba al punt àlgid, veu tot el pis contaminat pels raigs, fins la butaca més allunyada o la cabellera de la seva dona li semblen impregnades de matèria radioactiva. Acut al ministeri de la Funció Pública per demanar una plaça de veterinari sanitari. Els raigs X i la irregularitat dels pagaments dels seus clients el fan vinclar-se. Té por. Vol un fill.

La meva germana neix el 26 de setembre de 1951. Poc després, el meu pare entra a la prefectura de policia, li donen un carnet tricolor; a la mínima enganxada amb un agent, dirà amb un to greu i estudiat: "Sóc de la casa". Al mateix temps presenta una sol·licitud de pis a l'oficina central de les vivendes de protecció oficial de París: magre sou de funcionari, una filla per alimentar, una dona que no tre-

balla. Durant uns quants mesos ploriqueja per les oficines, es posa expressament la roba més tronada per fer les gestions, si cal llagoteja o unta altres funcionaris. Finalment els meus pares i la meva germana es traslladen i s'instal·len en un pis de dues habitacions, menjador, cuina i bany al sisè pis del número 52 del carrer Amiral-Mouchez, el qual té la particularitat de trobar-se a cavall entre els districtes XIII i XIV, un edifici de maons grocs amb columnes vermelles, bastant lleig i prou correcte per una vivenda de protecció oficial; dues finestres donen al carrer, dues al pati interior, orientat al sud com volia el meu pare.

D'aquests tres anys de vida de família passats sense mi, només en puc tenir record gràcies a les pel·lícules que filmava el meu pare, en blanc i negre, 16 mil·límetres, amb la càmera Paillard del seu oncle Raoul que avui és meva: la meva germana té el nas una mica aguilenc, maneres de xicotàs i de seguida s'obre el front amb una barana de pedra; li quedarà per sempre una cicatriu vertical, just entre les cel·les, que ocultarà amb el serrell. Per Nadal es va a Ézanville, a ca la mare i l'àvia del meu pare, Alice Fortoul i Eugénie Neethofer (en aquell temps no es fan amb la família de la meva mare); per les vacances, a Croix-de-Vie, on els meus pares lloguen una

caseta a una família de pescadors, els Coutuis. Durant molts anys juguen amb ells a ser la família urbana més rica i filantròpica que torna cada any amb capses plenes de roba vella i de joguines passades de moda. Per això sento sovint que allò que pesa sobre la meva pell, que s'impregna amb la meva suor i s'esmola amb la fricció passarà aviat sobre la pell del meu alter ego de la Vendée, que és tot just una mica més gran que jo i portarà sempre una roba massa curta, ja que a mi em va a mida, i experimento alhora l'altiva satisfacció, la llàstima dels meus pares, i una mena de fàstic voluptuós més inexplicable. A Croix-de-Vie el pare ja hi té una barca d'orsa; els dies de més vent embarca la mare i li fa buidar l'aigua.

Neixo a la matinada del 14 de desembre de 1955 i, per disponibilitat de la clínica o per fidelitat a una llevadora, a Saint-Cloud, en un lloc on avui em diu la mare que passen els cotxes d'una autopista. Al bressol, i més tard al llit, em trobo entortolligat amb un gran llenç de llana blanca bruta i filosa, costa saber on era la caputxa de tant regirar-lo: és la meva tovallola de nadó; en desfaig les costures amb les genives, em faixa, m'hi embolico, m'hi netejo, m'hi escolo, la llepo, la xuclo, m'hi frego, desaparec al davall, m'agrada ofegar-me dins la seva